

SPRAWOZDANIE

z realizacji w 2017 r. Programu współpracy Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2016-2019.

Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi przez Departament Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA.

Cel szczegółowy: Zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego.

Zgodnie z przyjętymi założeniami powyższy cel był realizowany m.in. poprzez przyznawanie dotacji w trybie przewidzianym w art. 18 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823). W grudniu 2016 r. i w lutym 2017 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji podjął decyzję o przyznaniu środków finansowych, w łącznej wysokości 14.739.000 zł, na realizację 451 zadań służących ochronie, zachowaniu i rozwojowi tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniu i rozwojowi języka regionalnego. W tym 14.419.000 zł zostało przekazane na realizację 425 zadań przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.).

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

1) w dniu 27 lipca 2017 r. zatwierdził wyniki postępowania konkursowego prowadzonego w ramach otwartego konkursu ofert ogłoszonego w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadania publicznego z zakresu działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych pn. Organizacja działań związanych z upamiętnieniem Zagłady Romów i Sinty. Na realizację zadania udzielona została dotacja w wysokości 30.000 zł. Zadanie było realizowane przez organizację pozarządową w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

2) w dniu 25 września 2017 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację w 2017 r. zadania publicznego z zakresu działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego pn. Digitalizacja i/lub udostępnienie zbiorów archiwalnych lub obiektów zabytkowych dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych lub języka regionalnego. Na realizację zadania Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przekazał środki w wysokości 500.000 zł.

Ponadto, w IV kwartale 2017 r. Minister zatwierdził wyniki postępowań konkursowych prowadzonych w ramach otwartych konkursów ofert ogłoszonych w trybie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych z zakresu działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych pn.:

1) Digitalizacja i/lub udostępnienie zbiorów archiwalnych lub obiektów zabytkowych.

Cel szczegółowy: Zadanie dotyczyło działań podejmowanych w okresie od dnia 6 listopada 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r., związanych z digitalizacją materiałów archiwalnych lub obiektów zabytkowych dotyczących szeroko rozumianej działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego. Digitalizacja miała na celu poszerzenie i upowszechnienie wiedzy o różnych aspektach życia i działalności społecznej mniejszości narodowych i etnicznych lub odnoszących się do języka regionalnego poprzez udostępnienie wszystkim zainteresowanym materiałów archiwalnych lub obiektów zabytkowych w postaci cyfrowej, bezpośrednio w toku realizacji zadania lub w jego wyniku.

Na wsparcie ww. zadania Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przeznaczył kwotę 500.000 zł. Do konkursu przystąpiło 13 organizacji, które na realizację ww. zadania złożyły oferty, spośród których wybrano 8 najkorzystniejszych ofert, w oparciu o które zawarto umowy łącznie na kwotę 252.725 zł.

2) Organizacja uroczystości upamiętniających działalność organizacji mniejszości słowackiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Cel szczegółowy: Ochrona, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości słowackiej.

Zadanie dotyczyło działań podejmowanych w okresie od dnia 15 listopada 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r., związanych z upamiętnieniem działalności organizacji mniejszości słowackiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Efektem realizacji zadania miała być ochrona, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości słowackiej. W trakcie realizacji zadania, szeroki krąg odbiorców, zarówno należących do mniejszości słowackiej, jak i społeczeństwa większościowego, miał zapewnioną możliwość zapoznania się z:

- najważniejszymi wydarzeniami związanymi z życiem społecznym przedstawicieli mniejszości słowackiej;
- sylwetkami zasłużonych działaczy mniejszości słowackiej;
- dorobkiem kulturalnym mniejszości słowackiej.

W dniu 29 listopada 2017 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zatwierdził wyniki postępowania konkursowego. Na wsparcie tego zadania Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przeznaczył dotację w łącznej wysokości 30.000 zł i cała kwota została wydatkowana.

Cel szczegółowy: Integracja społeczna i obywatelska mniejszości romskiej.

Zgodnie z przyjętymi założeniami powyższy cel był realizowany poprzez działania prowadzone w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020. Spośród 4 zadań o charakterze ogólnopolskim na łączną kwotę 475.500 zł, które zostały zlecone w ramach Programu przez Ministra, 3 zadania zostały zlecone do realizacji organizacjom pozarządowym w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na wsparcie tych zadań Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przeznaczył dotacje w łącznej wysokości 415.500 zł.

Decyzją z dnia 31 sierpnia 2017 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji podjął decyzję o przyznaniu środków finansowych, w łącznej wysokości 878.000 zł, na realizację przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie 41 zadań (jedna dotacja została przyznana warunkowo) służących ochronie, zachowaniu i rozwojowi tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniu i rozwojowi języka regionalnego.

Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi przez Departament Analiz i Polityki Migracyjnej MSWiA.

Cel szczegółowy: Włączanie organizacji pozarządowych w działania krajowej sieci migracyjnej.

Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w konferencjach dotyczących przeciwdziałania handlowi ludźmi

W ramach realizacji przez MSWiA projektu pt. Ewaluacja i poprawa systemu skutecznej identyfikacji i wsparcia małoletnich ofiar handlu ludźmi współfinansowanego w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej PL-15 zorganizowano dnia 28 września 2017 r. seminarium poświęcone tematyce handlu ludźmi. Do udziału w seminarium zaproszono następujące organizacje pozarządowe: Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz La Stradę Fundację Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu.

Udział przedstawicieli MSWiA w organizowanych przez NGO inicjatywach, seminariach i konferencjach dotyczących przeciwdziałania handlowi ludźmi

Przedstawiciele MSWiA brali udział w panelu pt. Handel ludźmi a praca przymusowa organizowanym dnia 7 września 2017 r. przez La Stradę Fundację Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu w ramach realizowanego przez tę organizację projektu pn. Prawa w pracy: przeciwdziałanie eksploatacji pracy we wszystkich sektorach gospodarki. Podczas spotkania przedstawiona została aktualna sytuacja w Polsce dotycząca handlu ludźmi do pracy przymusowej.

Współpraca przy realizacji działań prewencyjnych i szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę aktywnie uczestniczyła w pracach nad stworzeniem scenariuszy zajęć dla dzieci i młodzieży na temat handlu ludźmi, które MSWiA planuje opracować. Przewiduje się, że scenariusze zostaną rozdystrybuowane wśród nauczycieli i katechetów, którzy mogą w ramach zajęć z uczniami przeprowadzić lekcje o charakterze prewencyjnym.

Współrealizacja projektów współpracy z państwami pochodzenia ofiar handlu ludźmi, a także krajami docelowymi dla polskich ofiar handlu ludźmi

W ramach realizacji przez MSWiA projektu pt. Podniesienie świadomości Polaków, którzy mogą paść ofiarami handlu ludźmi podczas wyjazdów za granicę, współfinansowanego w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej PL-15 zorganizowano w dniach 20-22 września wizytę studyjną w Oslo, podczas której przedstawiciele MSWiA wzięli udział

w panelach dyskusyjnych z przedstawicielami norweskich organizacji pozarządowych zajmujących się wsparciem ofiar handlu ludźmi, w tym obywateli Polski:

- Czerwony Krzyż Oslo;
- Armia Zbawienia;
- Misja Kościelna w Oslo.

Ponadto, reprezentant MSWiA spotkał się w sierpniu z przedstawicielami brytyjskich oddziałów dwóch organizacji pozarządowych – Armii Zbawienia oraz Fundacji YouCanFreeUs. Armia Zbawienia jest organizacją wspierającą ofiary współczesnego niewolnictwa i handlu ludźmi w Wielkiej Brytanii, w tym również obywateli Polski. Spotkania były poświęcone m. in. transnarodowemu mechanizmowi referencyjnemu dla ofiar w kontekście Polaków wykorzystanych na wyspach brytyjskich.

Powierzenie organizacjom pozarządowym realizacji zadania publicznego Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi

W 2017 r. realizowano zadanie publicznego pn. „Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi”. Minister powierzył realizację zadania La Stradzie Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi oraz Stowarzyszeniu Po MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej. Wykonanie zadania jest oparte o zapisy umowy zawartej w 2016 roku.

W listopadzie 2017 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi” na rok 2017. W grudniu 2017 r. nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu – w związku z decyzją Ministra o zatwierdzeniu wyników postępowania konkursowego zadanie powierzono do realizacji w 2018 r. Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada oraz Stowarzyszeniu Po MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej.

Upowszechnianie wśród zainteresowanych przedstawicieli organizacji pozarządowych informacji o działaniach (np. badaniach, konferencjach) Europejskiej Sieci Migracyjnej.

Eksperti Krajowego Punktu Kontaktowego Europejskiej Sieci Migracyjnej w Polsce odbywali w III kwartale 2017 r. szereg spotkań w ramach Krajowej Sieci Migracyjnej, w której znajdują się również organizacje pozarządowe. Jedną z głównych idei przyświecających Europejskiej Sieci Migracyjnej jest ustanowienie współpracy z krajowymi aktorami, działającymi w obszarze migracji i azylu (tj. organizacjami pozarządowymi, instytutami badawczymi, organami administracji publicznej oraz innymi odpowiednio zainteresowanymi stronami) w ramach tzw. Krajowych Sieci Migracyjnych, organizowanych przez poszczególne Krajowe Punkty Kontaktowe Europejskiej Sieci Migracyjnej.

Współpraca przy tworzeniu raportów Krajowego Punktu Kontaktowego Europejskiej Sieci Migracyjnej

Członkowie Krajowej Sieci są informowani o bieżących działaniach ESM i wspierają Krajowe Punkty Kontaktowe poprzez dzielenie się posiadanymi informacjami i udzielanie wsparcia w trakcie realizowania wybranych badań i opracowywania raportów krajowych.

W listopadzie 2017 roku Krajowy Punkt Kontaktowy Europejskiej Sieci Migracyjnej w Polsce zorganizował trzynastą konferencję Krajowej Sieci Migracyjnej w której udział wzięli krajowi i europejscy eksperci w zakresie migracji i azylu, w tym reprezentanci krajowych organizacji pozarządowych. Konferencja została poświęcona następującemu zagadnieniu: „Potencjalne kierunki napływu imigrantów – Azja Centralna”. Głównym celem konferencji była próba oceny skutków i uwarunkowań potencjalnego nowego napływu imigrantów do Polski z krajów regionu Azji Centralnej.

Umożliwianie organizacjom pozarządowym upowszechniania przygotowanych przez nie publikacji/informacji (w tym za pośrednictwem strony internetowej www.emn.gov.pl).

Do końca 2017 roku w pracach Krajowej Sieci Migracyjnej w Polsce uczestniczy ponad 100 osób, zarówno osób prywatnych, naukowców, jak i specjalistów z instytucji publicznych. W ramach współpracy mają oni możliwość upowszechniania przygotowanych przez nich publikacji/informacji, otrzymywania Newsletteru Krajowej Sieci Migracyjnej, współtworzenia opracowywanych przez KPK ESM raportów z obszaru migracji i azylu, udostępniania ich danych kontaktowych partnerom zagranicznym i krajowym, zainteresowanym podjęciem współpracy lub uzyskaniem określonych informacji, a także otrzymywania informacji na temat konferencji i spotkań organizowanych w ramach ESM.

Udostępnianie danych kontaktowych organizacji pozarządowych partnerom zagranicznym i krajowym, zainteresowanym podjęciem współpracy lub uzyskaniem określonych informacji

Uczestnicząc w różnego rodzaju seminariach, konferencjach odbywających się za granicą, członkowie Krajowego Punktu Kontaktowego ESM w Polsce wykorzystują te spotkania nie tylko dla pozyskania informacji, zdobycia wiedzy, ale również dzielą się swoimi spostrzeżeniami, informacjami z przedstawicielami innych państw. W przypadku zainteresowania informacjami w zakresie kontaktów do polskich NGOs, przedstawiciele Krajowego Punktu Kontaktowego ESM w Polsce, jeśli tylko posiadają takie informacje, to je udostępniają.

Konsultowanie projektów aktów prawnych, dokumentów strategicznych i programowych będących we właściwości MSWiA dotyczących migracji z organizacjami pozarządowymi

Konsultacjom z organizacjami pozarządowymi podlegał projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw mający na celu przede wszystkim wprowadzenie do krajowego systemu azylowego procedur granicznych.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przekazany następującym organizacjom pozarządowym:

- 1) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
- 2) Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM);
- 3) Sekcji Praw Człowieka Uniwersyteckiej Poradni Prawnej UJ;
- 4) Stowarzyszeniu Amnesty International;
- 5) Fundacji Instytut Spraw Publicznych;
- 6) Fundacji Refugee.pl;
- 7) Stowarzyszeniu Interwencji Prawnej;
- 8) Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć;
- 9) Stowarzyszeniu „Emigrant”;
- 10) Stowarzyszeniu Interkulturalni PL;
- 11) Caritas Polska;
- 12) Fundacji Panoptykon;
- 13) Fundacji Ocalenie;
- 14) Fundacji Rozwoju Oprócz Granic;
- 15) Fundacji Multiocalenie;
- 16) Fundacji Instytut na Rzecz Państwa Prawa;
- 17) Fundacji Polskie Forum Migracyjne;
- 18) Komisji Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców działającej przy Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st. Warszawy;
- 19) Stowarzyszeniu Uchodźców w Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres zadań wykonanych w ramach wolontariatu:

- 1) przygotowywanie materiałów do przeglądu prasy;
- 2) tłumaczenie na bieżąco tekstów;
- 3) przygotowywanie materiałów do publikacji na stronie internetowej www.emn.gov.pl;
- 4) przygotowywanie i tłumaczenie tekstów do Biuletynu Europejskiej Sieci Migracyjnej;
- 5) pomoc w organizacji seminarium, konferencji.

MSWiA przewodniczy pracom międzyresortowego Zespołu do Spraw Zwalczenia i Zapobiegania Handlowi Ludźmi , który działa w oparciu o przyjęty w 2016 r. przez Radę

Ministrów Krajowy Plan Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2016-2018. Plan ten przewiduje ścisłą współpracę międzysektorową administracji państwowej i organów ścigania w porozumieniu z organizacjami pozarządowymi zaproszonymi do udziału w pracach Zespołu, tj. La Stradą Fundacją Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, Stowarzyszeniem Po MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej, Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, ITAKĄ Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych, Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć oraz Fundacją YouCanFreeUs. W poszczególnych regionach Polski działania przeciwko handlowi ludźmi podejmowane są także przez lokalne organizacje pozarządowe wchodzące w skład wojewódzkich zespołów do spraw przeciwdziałania handlowi ludźmi, powołanych przez wojewodów.

Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi przez Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA

Cel szczegółowy: Wspieranie zaangażowania organizacji pozarządowych uprawnionych do wykonywania ratownictwa górskiego w wykonywaniu zadań z zakresu ratownictwa górskiego.

W I połowie 2017 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, działając na podstawie art. 17 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. nr 208 poz. 1241, z późn.zm.) w związku z art. 11 ust 1 pkt 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zlecił w trybie pozakonkursowym, następujące zadania z zakresu ratownictwa górskiego, podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa górskiego:

Umową nr 1/DOLiZK/DB/2017 podpisaną w dniu 11 stycznia 2017 roku udzielono TOPR dotacji celowej na powierzenie realizacji zadania publicznego związanego z wykonywaniem zadań z zakresu ratownictwa górskiego określonych w ustawie o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich na terenie Tatr oraz Pasma Spisko-Gubałowskiego, w celu zapewnienia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach poprzez utrzymanie gotowości kadry ratowników górskich, utrzymanie obsługi administracyjnej, opracowywanie i udostępnianie komunikatów lawinowych, w wysokości 3.429.620 zł. Środki z dotacji umożliwiły TOPR zatrudnienie kadry ratowniczej, utrzymanie stacji i punktów ratunkowych, przeprowadzenie wypraw, akcji ratunkowych i interwencji, w tym z użyciem śmigłowca ratowniczego. Został zakupiony sprzęt i ekwipunek ratowniczy.

Umową nr 2/DOLiZK/DB/2017 podpisaną w dniu 11 stycznia 2017 roku udzielono TOPR dotacji celowej, na powierzenie realizacji zadania publicznego na wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa górskiego określonych w ustawie o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich poprzez utrzymanie gotowości operacyjnej śmigłowca ratowniczego będącego w dyspozycji TOPR oraz wykonywanie z jego użyciem ratownictwa górskiego na obszarze Tatr, Pasma Spisko – Gubałowskiego, oraz na wezwanie innych służb na obszarach górskich w szczególności południowej Małopolski, w wysokości 3.149.380 zł. Środki z dotacji umożliwiły pokrycie kosztów bieżącej obsługi lotniczo-technicznej, ubezpieczenia śmigłowca Sokół oraz utrzymanie zaplecza dla śmigłowca i załogi, tj. bazy przy ul. Kamieniec 10 w Zakopanem.

Umową nr 3/DOLiZK/DB/2017 podpisaną w dniu 11 stycznia 2017 roku, udzielono GOPR dotacji celowej, na powierzenie realizacji zadania publicznego polegającego na zapewnienie gotowości ratowniczej na terenie Polski Południowej i realizacja zadań z zakresu ratownictwa górskiego, w wysokości 7.921.000 zł. Środki z dotacji zaplanowano na utrzymanie kadry ratowników górskich, utrzymanie obiektów i ich wyposażenia, utrzymanie środków transportu, szkoleń centralnych. Ze środków dotacji zaplanowano sfinansowanie również obsługi administracyjnej zadania. GOPR zgodnie z umową zapewnił gotowość ratowniczą na terenie Polski południowej, gwarantując świadczenia ratownicze 24 godziny na dobę na terenie działania Grup Regionalnych GOPR. Utrzymano gotowość do podjęcia działań: ratowników, sprzętu oraz stacji i punktów ratunkowych. Zapewniono bezpieczeństwo osobom przebywającym w górach poprzez niesienie pomocy w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia.

Ponadto w III i IV kwartale podpisano:

- 21 lipca br. aneks nr 2 do umowy nr 2/DOLiZK/DB/2017. Na podstawie aneksu dokonano zmian w planowanych wydatkach. W związku z realizacją oszczędności na łączną kwotę 536.321 złotych postanowiono zakupić w ramach dotacji nową wyciągarkę do śmigłowca.
- 1 sierpnia 2017 roku aneks nr 2 do umowy nr 3/DOLiZK/DB/2017. Na podstawie aneksu m.in. zmniejszono wydatki kwoty na zakup sprzętu ski-turowego, aby zaoszczędzone w ten sposób środki przeznaczyć na zakup ekwipunku ratowniczego, dostosowano kalkulację przewidywanych kosztów do realnych potrzeb. Dokonano zmian w załączniku dotyczącym środków transportu w związku z wymianą zużytych środków transportu na nowe oraz zmian w „Preliminarzu szkoleń 2017” aby dostosować zaplanowane wydatki do realnie ponoszonych.
- 19 grudnia 2017 roku aneks nr 1 do umowy nr 1/DOLiZK/DB/2017. Na podstawie aneksu dokonano zmian poszczególnych kwot wydatków w taki sposób, aby dostosować zaplanowane wydatki do rzeczywistych potrzeb. Zmniejszono wydatki na pokrycie kosztów: energii elektrycznej, eksploatacji i naprawy bazy ratowniczej, przeglądów i napraw środków łączności. Zwiększeniu natomiast uległy koszty przeglądów i napraw środków transportu. Również oszczędności w łącznej kwocie 68.113 złotych, w ramach umowy nr 2/DOLiZK/DB/2017 w zakresie utrzymania gotowości operacyjnej śmigłowca ratowniczego zostały przeznaczone na zwiększenie kwoty zadania realizowanego na podstawie umowy nr 1/DOLiZK/DB/2017, tj. w zakresie gotowości ratowniczej. Zaplanowano zakup w ramach tej umowy dodatkowych 30 kpl. upręży ratowniczych, 80 sztuk kasków wspinaczkowych oraz około 70 par butów letnich dla ratowników górskich.
- 19 grudnia 2017 roku aneks nr 3 do umowy nr 2/DOLiZK/DB/2017. Na podstawie aneksu dokonano dostosowania planowanych wydatków do realnych potrzeb. Zmniejszono planowane wydatki na konserwację i przeglądy śmigłowca, weryfikację metrologiczną narzędzi, baterie do nadajnika bezpieczeństwa w śmigłowcu, przeglądy butli, utrzymanie zaplecza dla śmigłowca oraz zrezygnowano z zakupu prostownika do ładowania akumulatorów w związku z brakiem odpowiedniej oferty na rynku w roku 2017. Jednocześnie zwiększono

planowane środki na zakup cięgien mocowania silnika oraz z powodu z różnic kursowych waluty, zwiększono kwotę na zakup wyciągarki do śmigłowca. W związku z powyższymi zmianami zrealizowane zostały oszczędności na łączną kwotę 68.113 zł, którą przeznaczono na zwiększenie dotacji w ramach umowy nr 1/DOLiZK/DB/2017.

- 19 grudnia 2017 roku aneks nr 3 do umowy nr 3/DOLiZK/DB/2017. Na podstawie aneksu dokonano dostosowania planowanych wydatków do realnych potrzeb. Zmniejszono planowane wydatki na dyżury ratownicze, ZUS, dopłaty do szkoleń KPP, wodę, opał w siedzibie zarządu, materiały i środki czystości, ubezpieczenia obiektów, podatek od nieruchomości, dzierżawy dyżurek, przeglądy i naprawy środków transportu, opłaty za abonament środków łączności, materiały papiernicze i biurowe oraz za wyżywienie i zakwaterowanie na szkoleniach ratowników górskich. Natomiast planowane wydatki na Fundusz Socjalny, badania lekarskie ratowników, energie elektryczną, opał w dyżurkach, wywóz odpadów, drobne naprawy, części zamienne i płyny eksploatacyjne do środków transportu, zakupy materiałów i sprzętu na szkolenia ratowników, jak również opłaty pocztowe oraz za energię w zarządzie głównym zostały zwiększone. Ponadto zwiększono przyznaną kwotę na realizację tego zadania publicznego zleconego umową nr 3/DOLiZK/DB/2017 o 103.522 zł na zakup przyczepy, zakupu sprzętu ski – turowego oraz sprzętu do ratownictwa lawinowego

Cel szczegółowy: Wsparcie rozwoju ludzkiego organizacji pozarządowych uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego w obszarach ratownictwa wodnego – „Organizacja i prowadzenie szkoleń ratowników wodnych w zakresie ratownictwa wodnego”.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, działając na podstawie art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w związku z art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 656, z późn. zm.), ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu ratownictwa wodnego, w wysokości 150.000 zł. W wyniku postępowania konkursowego akceptację zyskały oferty na realizację ww. szkoleń. Następującym podmiotom przyznano dotacje w kwotach:

-Legionowskiemu Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu – 8.300 zł;

-Szczecińskiemu Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu – 19.578 zł;

-Wodnemu Pogotowiu Ratunkowemu – 18.600 zł.

Z zaplanowanych w części 42 – Sprawy Wewnętrzne, dziale 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, w rozdziale 75415 – Zadania ratownictwa górskiego i wodnego w 2017 r., na szkolenia ratowników wodnych środków w wysokości 150.000 zł przekazano kwotę 46.478 zł. Niewykorzystana kwota 103.522 zł została przeniesiona na wydatki związane z ratownictwem górskim.

Cel szczegółowy: Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych.

Dotacje na dofinansowanie zadania publicznego pod tytułem „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych” przekazywano ochotniczym strażom pożarnym (OSP) na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.), a także na podstawie upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji - Pana Mariusza Błaszczaka z dnia 19 kwietnia 2017 roku. Realizacja odbywała się zgodnie z zatwierdzonym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 24 kwietnia 2017 roku dokumentem „Tryb i zasady udzielania dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w 2017 roku”. Dotacja na tej podstawie może być przyznana ochotniczym strażom pożarnym, które nie zostały włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Zakres rzeczowy dotacji został określony w dokumencie „Zakres przedmiotowy dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych wynikający z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, zatwierdzonym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji 2 czerwca 2017 roku.

Ogólna kwota dotacji w 2017 roku na ochotnicze straże pożarne wynosiła 43.000.000 zł, w tym:

40.000.000 zł z Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura ochrony Rządu w latach 2017-2020;

2.000.000 zł na Turnieje Wiedzy Pożarniczej i dofinansowanie obozów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych;

1.000.000 zł na zakup niezbędnych materiałów i usług wynikających z sytuacji nieprzewidzianych związanych z przygotowaniem OSP do działań ratowniczo-gaśniczych.

Do dnia 31 grudnia 2017 roku zostało podpisanych 3 990 umów na realizację zadania publicznego „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych”. Na podstawie tych umów przekazano kwotę 40.000.000 zł, z tego:

- na wydatki majątkowe – 22.636.000 zł,

- na wydatki bieżące - 17.364.000 zł.

W ramach przekazanych środków dofinansowano remonty strażnic oraz zakup sprzętu i wyposażenia.

Do dnia 31 grudnia 2017 roku zostało podpisanych 61 umów na dofinansowanie obozów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych na łączną kwotę 2.000.000 zł. Umowy zostały zawarte z 58 jednostkami OSP oraz 3 Oddziałami Powiatowymi Związku OSP RP. Zgodnie z przedłożonymi sprawozdaniami końcowymi z wykonania zadania publicznego zorganizowano 65 obozów dla 3224 uczestników.

W ramach środków na zakup niezbędnych materiałów i usług wynikających z sytuacji nieprzewidzianych związanych z przygotowaniem OSP do działań ratowniczo-gaśniczych podpisano 485 umów realizacji zadania publicznego na łączną kwotę 1.000.000 zł.

Z danych przekazanych przez Komendanta Głównego PSP wynika, że w ramach przyznanej kwoty dotacji z budżetu państwa w 2017 roku dla jednostek OSP, według stanu na 31 grudnia 2017 roku zawarto umowy na 100 % kwoty dotacji, tj. 43.000.000 zł.

Cel szczegółowy: Realizacja Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020, zwanego dalej „PRIOL”.

W dniu 29 kwietnia 2014 roku Rada Ministrów przyjęła Uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 - 2020” . Zgodnie z Zarządzeniem Nr 66 Prezesa Rady Ministrów z 4 września 2013 roku w sprawie utworzenia Międzyresortowego Zespołu do Spraw Opracowania Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 - 2017, Program obejmuje kwestie wzajemnych relacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (MSW), systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (MZ) oraz systemu powiadamiania ratunkowego (MAiC) . Program Ratownictwa i Ochrony Ludności jest pierwszym dokumentem, który całościowo i kompleksowo opisuje problematykę organizacji działań ratowniczych podejmowanych w celu ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska przez wszystkie podmioty publiczne i społeczne realizujące te zadania. Program wskazuje cele, które mają być zrealizowane w sferze ratownictwa i ochrony ludności w latach 2014 - 2020, warunki ich osiągnięcia oraz podstawowe instrumenty prawne, finansowe i organizacyjne, jakie są do tego niezbędne. Celem strategicznym Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 - 2020 jest nowoczesna i efektywna ochrona ludności i ratownictwo odpowiadające na wyzwania związane z bezpieczeństwem obywateli.

Program wymienia następujące cele szczegółowe:

- Cel 1 Poprawa sprawności funkcjonowania ratownictwa i ochrony ludności,
- Cel 2 Wspieranie rozwoju ludzkiego i technicznego społecznych organizacji ratowniczych,
- Cel 3 Doskonalenie umiejętności ratowników oraz kadry dydaktycznej i szkoleniowej w zakresie działań ratowniczych, zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym.

Realizacja działań oraz przedsięwzięć kluczowych przewidzianych w obrębie każdego z celów przyczynia się do zaspakajania oczekiwań społecznych związanych z dalszą poprawą bezpieczeństwa obywateli (w tym bezpieczeństwa związanego z ochroną ich życia i zdrowia w przypadku nagłych zagrożeń) oraz efektywniejszą ochroną mienia i środowiska przed złożonymi zagrożeniami związanymi z zagrożeniami katastrofami naturalnymi i spowodowanymi przez działalność człowieka. Ma znaczenie długofalowe oddziaływanie zmian klimatycznych i skutków rozwoju cywilizacyjnego (oddziaływanie działalności przemysłowej i infrastruktury technicznej na warunki życia ludzi).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji jest Instytucją koordynującą realizację Programu.

Ponadto, jednostkami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych zadań są: Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Zdrowia, Komenda Główna Policji, Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, Centrum Naukowo Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej im. J. Tuliszewskiego w Józefowie.

Przy realizacji Programu, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań współpracują z Górkim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, Mazurskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, Mazurską Służbą Ratowniczą, innymi podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego oraz Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych RP. W I kwartale 2017 roku sfinalizowano prace legislacyjne związane z zarządzeniem MSWiA w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania projektu zmian w „Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020”.

Cel szczegółowy: Przygotowanie ewentualnych zmian w PRIOL

Zarządzeniem Nr 5 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lutego 2017 r. powołany został Zespół do spraw opracowania projektu zmian w „Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 - 2020” (Dz.Urz. MSWiA z 14.02.2017 r. poz.5), którego zadaniem jest opracowanie propozycji zmian w celach i priorytetach odnoszących się do problematyki bezpieczeństwa powszechnego, ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa, ujętych w ww. Programie w zakresie właściwości Ministra.

W pierwszej połowie 2017 roku odbyły się trzy spotkania Zespołu do spraw opracowania projektu zmian w „Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020”: 11 kwietnia, 23 maja oraz 26 czerwca.

Podczas spotkania Zespołu w dniu 26.06.2017 r., ustalono, że członkowie Zespołu dokonają analizy PRIOL oraz sprawozdania z realizacji Programu za 2016 rok w celu identyfikacji zadań, których realizacja wynika z obowiązujących przepisów lub innych dokumentów strategicznych. Dodatkowo wskażą potencjalnie istotne obszary/zadania z uwzględnieniem nakładów finansowych i potrzeb kadrowych, które ewentualnie należałoby ująć w pracach nad aktami prawnymi lub dokumentami strategicznymi w dziedzinie ochrony ludności i ratownictwa. Pozyskane informacje posłużą do rozstrzygnięcia kwestii odnoszącej się do propozycji ewentualnego uchylecia Programu. Propozycja ta powstała podczas omawiania zagadnień związanych z przyjętą przez rząd Strategią na rzecz odpowiedzialnego rozwoju oraz konieczności dostosowania do jej zapisów Strategii Sprawne Państwo

W III kwartale 2017 kontynuowano prace Zespołu do spraw opracowania projektu zmian w „Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 - 2020”, którego zadaniem jest opracowanie propozycji zmian w celach i priorytetach odnoszących się

do problematyki bezpieczeństwa powszechnego, ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa, ujętych w ww. Programie w zakresie właściwości Ministra. O odbyły się trzy spotkania Zespołu. Zgodnie z harmonogramem prac, przygotowywane jest projekt Sprawozdania Zespołu.

Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi przez Departament Administracji Publicznej MSWiA.

Cel szczegółowy: Realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie prowadzenia Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań, przewidzianego w konwencjach o traktowaniu jeńców wojennych oraz o ochronie osób cywilnych podczas wojny.

W ramach sprawowanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, nadzoru nad Polskim Czerwonym Krzyżem, Departament Administracji Publicznej MSWiA realizuje działania związane z powierzaniem stowarzyszeniu realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań, przewidzianego w konwencjach międzynarodowych o traktowaniu jeńców wojennych oraz o ochronie osób cywilnych podczas wojny”. Na realizację ww. zadania, powierzanego Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie zawieranej corocznie umowy, udzielenia jest dotacja celowa w wysokości określonej w ustawie budżetowej (część 17 – Administracja publiczna, dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdział 75422 – Krajowe Biuro Informacji i Poszukiwań PCK, § 2820 – Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom / § 6230 Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych). Finansowanie z budżetu państwa prowadzenia Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań PCK stanowi wykonanie zobowiązań międzynarodowych, wynikających z ratyfikowanych przez Polskę Konwencji genewskich o ochronie ofiar wojny z dn. 12 sierpnia 1949 r. i Protokołów dodatkowych z dnia 8 czerwca 1977 r.

Zgodnie ze złożonym w październiku 2017 r. sprawozdaniem PCK za III kwartały 2017, na realizację zadania publicznego w okresie sprawozdawczym zleceniobiorca wykorzystał kwotę 1.484.228,13 zł, stanowiącą 77,3 % przekazanych dotychczas środków dotacji w wysokości 1.921.250 zł.

Główne działania Departamentu Administracji Publicznej, podjęte w 2017 r. w ww. zakresie, obejmowały:

- rozliczenie realizacji w roku poprzednim zadania publicznego powierzonego na podstawie umowy nr 1/DAP/2016 z dnia 25 marca 2016 r. oraz aneksu z dnia 6 grudnia 2016 r., w drodze zatwierdzenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 30 stycznia 2017 r. informacji o realizacji zadania, opracowanej na podstawie analizy sprawozdania końcowego PCK z dnia 18 stycznia 2017 r.,

- przygotowanie na podstawie oferty PCK z dnia 30 stycznia 2017 r. umowy nr 1/DAP/2017 o realizację zadania publicznego w 2017 r., zawartej w dniu 9 marca 2017 r., która stanowiła podstawę udzielenia beneficjentowi dotacji celowej z budżetu państwa w wysokości 2.525.000 zł oraz realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań, przewidzianego w konwencjach międzynarodowych o traktowaniu jeńców wojennych oraz o ochronie osób cywilnych podczas wojny”, zawartej w dniu 9 marca 2017 r.
- analizę sprawozdań częściowych PCK za I kwartał, I półrocze i III kwartały 2017 r, które stanowiły podstawę opracowania informacji o realizacji zadania ww. okresach sprawozdawczych, zatwierdzonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniach odpowiednio 24 kwietnia, 18 lipca i 24 października 2017 r.
- realizacja zadania publicznego pn. „Prowadzenie Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań, przewidzianego w konwencjach międzynarodowych o traktowaniu jeńców wojennych oraz o ochronie osób cywilnych podczas wojny”, zawartej w dniu 9 marca 2017 r.
- opracowanie na wniosek PCK aneksu nr 1 z dnia 3 października 2017 r. oraz aneksu nr 2 z dnia 19 grudnia 2017 r. do umowy nr 1/DAP/2017 o realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań, przewidzianego w konwencjach międzynarodowych o traktowaniu jeńców wojennych oraz o ochronie osób cywilnych podczas wojny”.

W wykonaniu powierzonego zadania publicznego Krajowe Biuro Informacji i Poszukiwań PCK realizowało w I i II kwartale 2017 r. działania obejmujące:

- poszukiwania osób zaginionych podczas wojen, konfliktów zbrojnych i klęsk żywiołowych,
- wydawanie zaświadczeń potwierdzających losy wojenne na podstawie własnych dokumentów archiwalnych oraz dokumentów uzyskanych w wyniku podejmowanych starań,
- poszukiwania mogił wojennych w kraju i za granicą,
- udział w ekshumacjach ofiar wojny,
- poszukiwania ze względów humanitarnych prowadzone na wniosek najbliższych członków rodziny,
- przekazywanie mesaży czerwonokrzyskich (wiadomości rodzinnych) od i do osób przebywających w krajach objętych konfliktem zbrojnym,
- gromadzenie, przechowywanie i zabezpieczanie zbiorów archiwalnych
- przyjmowanie interesantów i udzielanie im szczegółowych wyjaśnień w zakresie poszukiwania rodzin i potwierdzania losów wojennych.

W III kwartałach 2017 r. zarejestrowano w Krajowym Biurze Informacji i Poszukiwań PCK 8.010 spraw indywidualnych. W wyniku realizacji powierzonego zadania publicznego Biuro zakończyło w okresie sprawozdawczym 2.849 poszukiwań osób (poszukiwania z wynikiem pozytywnym - 170, poszukiwania z wynikiem negatywnym – 410), miejsc pochówku (ustalenia miejsc pochowania żołnierzy i cywilnych ofiar wojny – 562, przekazanie informacji o negatywnym wyniku poszukiwań grobów wojennych – 48) oraz informacji o losach wojennych (zaświadczenia pozytywne potwierdzające losy wojenne – 820, informacje o negatywnym wyniku starań o dokumenty – 839).

Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi przez Departament Komunikacji Społecznej MSWiA

Cel szczegółowy: Dotacje celowe przeznaczone dla organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym.

W 2017 roku Departament Komunikacji Społecznej ogłosił 4 otwarte konkury ofert na realizację zadań publicznych, na które Minister przekazał kwotę **260.000** zł na dotacje dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych prowadzących działalność w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym (część 42, dział 754, rozdział 75495, § 2810 i 2820). Dotacja zgodnie z dyspozycją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji została udzielona na wsparcie niniejszych zadań publicznych:

- zadania publicznego nr 1 pn.: „*Prowadzenie działań związanych z poszukiwaniem osób zaginionych oraz zapewnieniem wsparcia ich rodzinom*” - *Prowadzenie telefonu interwencyjnego w sprawie zaginionych dzieci. TELEFON 116 000 w sprawie zaginionego dziecka i nastolatka*” - dotacja w wysokości 90.000 zł, zadanie realizowała Fundacja Itaka - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych. Dotacja wykorzystana w 100% Dotacja wykorzystana w kwocie 89.972,72 zł.
- zadania publicznego nr 2 pn.: „*Ochrona dzieci i młodzieży przed zagrożeniami - przemocą, hejtem w internecie oraz uzależnieniami*” pt. „*Chrońmy Młodość – program na rzecz ochrony młodzieży przed przemocą oraz uzależnieniami*” – dotacja w wysokości 60.000 zł. Zadanie realizowało Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej „INTEGRACJA” z siedzibą w Stalowej Woli na podstawie umowy 3/DKS/2017 z dnia 4 maja 2017 r. Dotacja wykorzystana w 100%.
- zadania publicznego nr 3 pn.: „*Zapobieganie wypadkom drogowym*” - dotacja w wysokości 60.000 zł. Zadanie realizowały:
  - 1) Stowarzyszenie ECODRIVE siedzibą w Bielsku-Białej na zadanie „*Skoncentrowani*” dotacja w wysokości 48.000 zł na podstawie umowy 2/DKS/2017 z dnia 4 maja 2017 r. Dotacja wykorzystana w 99,7%.
  - 2) Stowarzyszenie ROWEROVER z siedzibą w Sopocie na zadanie „*Jestem Offline na drodze*” – kampania na rzecz bezpiecznego korzystania z urządzeń mobilnych przez uczestników ruchu drogowego, dotacja w wysokości 12.000 zł na podstawie umowy 4/DKS/2017 z dnia 11 maja 2017 r. Dotacja wykorzystana w 100%.

- zadania publicznego nr 4 pn.: „*Realizacja kampanii społecznej - Twoje bezpieczne przejście*” pn. „*Niech Żyje Zebra - ogólnopolska kampania informacyjno-edukacyjna na rzecz bezpiecznego poruszania się na przejściach dla pieszych*” – dotacja w wysokości 50.000 zł. Zadanie Stowarzyszenie ROWEROVER z siedzibą w Sopocie na podstawie umowy 5/DKS/2017 z dnia 11 maja 2017 r. Dotacja wykorzystana w kwocie 48.781,28 zł. Dotacja wykorzystana w 98%.

W ramach współpracy z przedstawicielami 3 sektora do komisji oceniających projekty podczas rozstrzygania otwartych konkursów ofert byli powoływani eksperci z organizacji pozarządowych, fundacji i stowarzyszeń.